

СТУДЕНТСТВО У ПРОТИДІІ ІНФОРМАЦІЙНИМ ВІЙНАМ ТА ПРОПАГАНДИ В МІЖНАРОДНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

У сучасному світі інформаційна війна стала не менш небезпечною, ніж збройне протистояння. Студентство, як активна частина суспільства, відіграє активну роль у протидії пропаганді, особливо в умовах міжнародної комунікації. Сьогодні, коли інформаційний простір перенасичений потоками даних, а технології дозволяють миттєво поширювати повідомлення через кордони, проблема протидії пропаганді в міжнародній комунікації набуває особливої гостроти. Молодь щодня спілкується зі студентами з інших країн, бере участь у міжнародних програмах, онлайн-зустрічах, проектах, де інформаційна гігієна та критичне мислення стають життєво необхідними. Пропагандистські наративи, замасковані під альтернативні думки, можуть посіяти розбрат, викликати непорозуміння, формувати хибні уявлення про країни та народи. Протидія цьому – не лише про фактчекінг, а й про активне формування простору довіри, правдивої комунікації та культурного діалогу. Студенти мають потенціал стати амбасадорами правди, поширюючи об'єктивну інформацію, створюючи міжкультурні ініціативи й об'єднуючи молодь у протистоянні дезінформації.

Інформаційна війна – це системне застосування інформаційних технологій з метою впливу на свідомість, переконання та поведінку громадян інших країн. У сучасному світі вона стала ключовим інструментом геополітичної боротьби. Інформаційна війна – це не лише військова стратегія, а й довгострокова загроза демократичним цінностям. Ефективна міжнародна комунікація повинна поєднувати відкритість, критичне мислення та активну протидію маніпулятивним впливам.

Критичне мислення – це ключова компетентність, яку студенти розвивають у процесі навчання. Вони вчаться ставити під сумнів отриману інформацію, перевіряти факти з різних джерел, розрізняти об'єктивні дані від суб'єктивних оцінок та виявляти приховані маніпулятивні наміри. Ці навички потрібні для протидії пропаганді, яка часто-густо використовує емоційне забарвлення, спрощений виклад або пояснення складних питань та спотворення фактів для досягнення мети. Студенти як активна і діджиталізована частина суспільства перебувають у центрі інформаційного впливу, але водночас – потенційно ефективніші учасники у протидії дезінформації. Адже вони не тільки споживають контент, а й створюють його, формуючи уявлення про події у світі серед своїх ровесників.

Розвиток критичного мислення у студентів не є лише освітньою ціллю в межах академічного курсу – це потужний інструмент формування свідомих, відповідальних і активних громадян. Актуальним цей процес є, наприклад, для студентів, які опановують спеціальність «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», які мають працювати з інформацією, приймати виважені рішення в умовах геополітичної турбулентності, відстоювати національні інтереси на міжнародній арені та водночас дотримуватися демократичних принципів і прав людини. У процесі навчання при вивченні та аналізі міжнародного середовища студенти стикаються з різними системами цінностей, ідеологічними позиціями, конфліктними наративами та контраверсійними фактами. Це змушує їх не просто запам'ятовувати події, а критично осмислювати їх, задавати запитання: чому так сталося, чия позиція представлена, чи є альтернативна точка зору, які інтереси стоять за конкретними рішеннями. Такий підхід розвиває навички самостійного мислення, інформаційної гігієни та стійкості до маніпуляцій. Водночас критичне мислення сприяє формуванню громадянської позиції, яка ґрунтується на принципах демократії, верховенства права, захисту прав людини та готовності брати участь у житті суспільства. У контексті війни в Україні, загроз авторитаризму, інформаційних атак та зовнішнього тиску, формування відповідального громадянина стає не менш важливою функцією освіти, ніж

підготовка фахівця. Особливо помітним є вплив критичного мислення на здатність студента співвідносити локальні події з глобальними тенденціями.

Прикладом ефективної протидії дезінформації є студентські ініціативи. Наприклад, медіаклуб, учасники якого можуть займатися фактчекінгом новин, долучатися до тренінгів з медіаграмотності, створювати відеоконтент українською та англійською мовами для TikTok і YouTube. Такі прості дії мають потужний ефект: вони формують середовище критичного мислення, зміцнюють інформаційний імунітет, сприяють репутації України на міжнародному рівні.

Студенти також можуть брати участь у міжнародних форумах, хакатонах, онлайн-дискусіях, де тема дезінформації обговорюється з ровесниками з усього світу. Через горизонтальні зв'язки між молоддю формується культура правди, солідарності та взаємопідтримки. І саме ці міжособистісні зв'язки здатні зруйнувати будь-які пропагандистські шаблони. Міжнародна співпраця між студентами різних країн також є важливою складовою протидії пропаганді. Обмін досвідом, стажування, навчання, проведення спільних проєктів дозволяють студентам краще зрозуміти міжнародний контекст інформаційних війн та виробляти методи протидії пропаганді.

Однак, протидія інформаційним війнам та пропаганді вимагає не лише знань та навичок, але й усвідомлення своєї відповідальності за поширення інформації та дотримання етичних принципів комунікації.

Отже, студентство відіграє (і, разом із тим, може посилити) важливу роль у протидії пропаганді в міжнародній комунікації. Завдяки своїм знанням, критичному мисленню, володінню сучасними технологіями та громадянській активності, студенти можуть стати ефективною силою у боротьбі з дезінформацією та маніпуляціями. Їхня енергія, креативність та прагнення до істини є важливим фактором у формуванні більш стійкого та інформаційно грамотного суспільства на міжнародному рівні. Підтримка студентських ініціатив, заохочення їхньої участі у міжнародних наукових дослідженнях та громадських проєктах є важливим завданням для університетів та міжнародних організацій, які прагнуть зміцнити інформаційну безпеку та перешкоджати пропаганді на рівні міжнародних комунікацій.

Література

1. Гривнак Б., Лопушинський І., Сапіжак І. (2024) Дезінформація як загроза національній безпеці України в умовах неоголошеної російсько-української війни. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Екологія. Публічне управління та адміністрування»*. 1. 53-63.
2. Карпчук Н. П. (2019). Стратегічна комунікація ЄС як засіб у боротьбі з дезінформацією. *Політичне життя*. 1. 52-58.
3. Курбан О. В. (2016). Сучасні інформаційні війни в соціальних онлайн-мережах. *Інформаційне суспільство*. 23. 85-90.
4. Оксіюк І. Ю. (2024). Інформаційна війна як перманентний процес світової політики: ініціатори і жертви інформаційної війни: Магістерська робота. НУБіП України. Київ. 93.

**Ministry of Education
and Science of Ukraine**

**National University of Life
and Environmental Sciences of
Ukraine**

**Faculty of Humanities
and Pedagogy**

**Uniwersytet
Pomorski
w Słupsku**

**Дипломатична
академія
України**

**University of
Reading**

**NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE
AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE
Faculty of Humanities and Pedagogy
Department of Philosophy and International Communication**

**INTERNATIONAL AND INTERCULTURAL COMMUNICATION
IN SHAPING UKRAINE'S IMAGE:
DEVELOPMENT STRATEGIES**

**MATERIALS
OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

May 01, 2025

Kyiv

Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 01 травня, 2025 р. Київ: Міленіум, 2025. 178с.

Збірник укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку», що її провела кафедра філософії та міжнародної комунікації гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is compiled on materials of the International scientific and practice conference «International and intercultural communication in shaping Ukraine's image: development strategies» a held by the Department of Philosophy and International Communication of the Faculty of Humanities and Pedagogy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. All the materials are synchronized with the guidelines of the conference.

Forscientists, lecturers, postgraduates, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук В.Д., д-р філ. наук, проф. (голова); Балалаєва О. Ю., канд. пед. наук, доц., Вакулик І.І., канд. філ. наук, доц.; Культенко В.П., канд. філос. наук, доц., Лаута О.Д., канд. філос. наук, доц., Савицька І.М., канд. філос. наук, доц., Христюк С.Б., канд. іст. наук, доц.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради
гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 9 від 17.04.2025

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, покликання на них і засвідчують відсутність плагіату.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів.

© НУБіП України, 2025

© Автори, 2025